

141

+

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΠΑΡΑ ΠΟΤΑΜΟΥ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Όσο II, 41/1970

41

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10 Ιανουαρίου / 5 Φεβρουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. 'Εξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κοινότοπος) **Παραπόταμος**
(παλαιότερον ὄνομα: **Μπαξιλάρι**), 'Επαρχίας **Μαρι.β.π.ε.**
Νομοῦ **Μαρι.β.π.ε.**.....

2. 'Ονοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **Εὐαγγ.**
Ξέλου. Δικ. ἢ Φώτιος ἐπάγγελμα **Διδάσκαλος**.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις **Παραπόταμος. Μαρι.β.π.ε.**
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. **Τ.έ.ε.ε.α.α. 4**

3. 'Απὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον: **Σήβης... Σπ.κος. τοῦ... Τιμωρίου**
.....
ἡλικία... **70**... γραμματικαὶ γνώσεις... **Στ'. Στοιχειώδ.**
..... τόπος καταγωγῆς **Παραπόταμος**

β) ὄνομα ἑ' ἐπώνυμον: **Μαυρογιάννης Μιχαήλ τῶν Μιχαήλ**
π. ηλικία 67, γραμ. γνώσεις: ἀγράμματος, τοῦς, κατά: Παραπόταμος.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖα ἀγροτικὰ περριοχὰ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖα διὰ
βοσκήν ποιμνίων; **Διὰ σποράν αἱ πεδινὰ καὶ τὰ ῥεθίμα.**
διὰ βοσκήν τὰ ὄρεινά μέρη καὶ τὰ μὴ καλλιεργηθέντα.
'Υπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; **Ἐπῆρχον καὶ χωριστὰ, ἀλλὰ καὶ ἐνηλλάσσοντο.**

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς; β) εἰς γαιοκτήμονας ('Ελληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους); γ) εἰς Κοινότητα; δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς τοὺς χωρικοὺς, εἰς τὴν Κοινότητα, εἰς γαιοκτήμονας Ἑλλήνας, μόνον
εἰς βοσκήν.

3) 'Ο πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; **Ἄλλος. καὶ καὶ ἄλλος. ἔχι. οὐ. ταῦτο. ἐξαρτάτο**
ἀπὸ τῶν καρκιῶν τοῦ πατρὸς ἢ τῶν παιδίων του.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ;

Εἰς τήν γεωργίαν καί εἰς τήν κτηνοτροφίαν.....

2) Οί τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; ... *Ναί*.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοί ἐργάζοντο εις αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς άτομα ἢ μέ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; *Τὰ κτήματα τῶν γαιοκτημόνων δὲν ἐμεταχειροῦντο, ἀλλά ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ βοσκῆς παιμνῶν*.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερίσμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εις χρήμα ἢ εις εἶδος ;

Ναί. Διὰ τὸ θερίσμα ἡμερομισθίον εἰς εἶδος καὶ εἰς χρήμα χωρὶς ἡμερῶν. Ἐάνδρες καὶ ἐλάμβανον 8-10 ὄμ. ἐπὶ ἡμέρ.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ὁχι.....

6) α) Οἱ νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Σπανίως ἐφευρίσκονται ἐν ταῦ χωρίοις*.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος;

Μόνοι. μὲ ζωϊκὰ κόπρος ἀπὸ αἰγοπρόβατα, βοῶν, ἵππων καὶ ὄχωνs.....

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... τὸ 1950.....

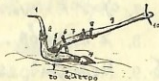
ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... τὰ ἄροτρα ἀπὸ τὸ 1912 καὶ αἱ μηχαναὶ ἀπὸ τὸ 1930.....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ... Ὁ τύπος τῶν βιδωτῶν ἄροτρον εἶναι ἓνας. μονόφτερο. Εἰς ὅλα τὰ κτήματα. Ἡ προμήθειά του ἐγίνετο ἀπὸ ἐργαστῆρα τῶν Βόλων.

Ἡ προμήθειά του ἐγίνετο ἀπὸ ἐργαστῆρα τῶν Βόλων.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦσας ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Χυροβάβα	4. Φερέο	7. Σταβῆρι	10. Θηλειά
2. Θηλειά	5. Ἐγὼν	8. Τσιβέτα	11. Σταυρός
3. Στεῦσι	6. Βάβις	9. Ρόδα	12. Ἐγόμετρον
			13. Γάντζος.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... ἀπὸ τὸ 1960.....

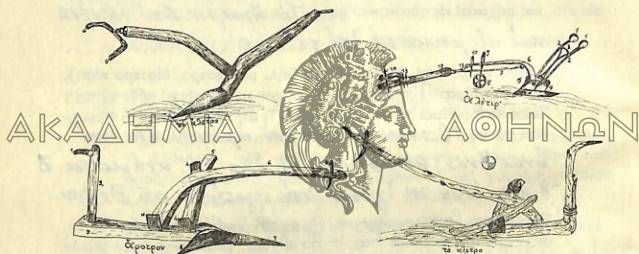
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... ἀπὸ τὸ 1930. Ἐξήρειτο μὲ ἵππωνs.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Ἀπό τὸ 1930*.....

5) Μηχανή ἄλωνιμοῦ *Ἀπὸ τὸ 1950*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινο ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινο ἄροτρον *τὰ ματεμελιάσιν αἰ. Ἰ. ε. λ.*
οἱ χεωρκοὶ. Καὶ τὰ σήμερον ὑπάρχοντα εἶναι
δικὰ τούτῳ ματεμελιάσματα.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν), εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινο ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

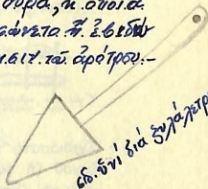
1. Χειρολάβα 6. Τ' ἀνύχι.....11.
2. Καντοῦρι...7. Ὠ. κ. ἰ...61δ...12.
3. Σταβάρη...8. Στανρός...13.
4. Σπάθ. κ. εἰδ. 9. Μπουμπήρες...14.
5. Παράβολα...10.15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρίθμησην).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

ἦτο. μιᾶς. μορφῆς. μέ. μεγάλῃ. σφύρα, ἢ ὅποια. ἔφθινε. ὡς. τὸ. σταβάρι. ἔπει. ἔμαρξάνετα. ἢ. ἔβεναν. νετε., πρὸς. καλλιτέραν. σταθροποι. κ. ε. ι. τῶ. άρότρου. -

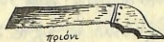
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; ἔχει. τὸ. σχῆμα. ἐπιπέδου. ἑτάδου.

- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλοῦ ἢ σιδήρου; ἔκ. σιδήρου.

.....

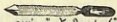
- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.) ἔιχε. τὸ. πριόνι., τὴν. άρίδα., τὸν. ξυλοφαί., τὸ. σκεπάρνι. καί. τὸ. τεκν. σφύρα.

πριόνι

άριδα

ρινί ἢ ξυλοφαί (άρνάρι)

8) α) Διά τόν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος. **βόες καί... ἵπποι...**

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; **δύο**

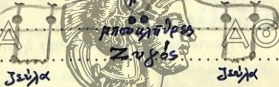
9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;

.. Παι., ὅταν τὰυτὸ ἐγίνετο μὲ βόες. Διὰ τοὺς ἵππους ἔχουν τὴν παλάντζα μὲ τὰ φαράγγια.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λουῖρα, ζευῖλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λουῖρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

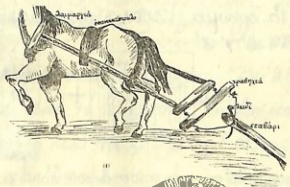
λέγεται λουρί καὶ εἶναι βχοινησις

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; **Ἀπὸ τὰ 1955...**

Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις του (τὸ ζεψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; **Διὰ τὸ ζεψιμο χρησιμοποιοῦται εἰδικὴ συσκευή καὶ γίνονται ὡς ἐξ ἑσ:**

(ἐνῆκα ἐξ προσθήκας).

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον... *Ἡ. σιωνή. π. αὐ. φέρει. τὰ. ἔλκετον. εἰκ. ἢ. ἔξως. Τραβιχτά, λαμαρρά, βαμαράκι, ἀλυσίδος, γαλαξήρι, παλάντζα.*

ζ'. Ἄροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα ; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Ὁργωνε καὶ ὄργωνε. ἀνδρὰς ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ. Ἄρον ἐρχεται τὸ ὄργωμα. ἔστρεψεν πρὸς τὴν Ἀνατολή καὶ ἔκατε τὸ σταυρὸ. τῆς.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *τὰ. βοῦδα. τὰ. ἔζευσαν. με. τὸ. ξυρό, περὶ πύλας τὰ. μεθάρια. μέγα. εἰς. Ἰούλιος, τὴς. ὁπίσ, ἔδωκαν. ἀπὸ. κάτω. με. σχοινί. Ἀπὸ. δὲ. τὰ. κέρατα. ἔδωκαν. τὴν. τριχία, εἰς. νὰ. τὸ. ὄργωσον.*
 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρῶν ἄροτρον. *Ὁ. ἀνωτέρω. εἰς. ἔφωτισεν. 12. περιγράφεται. εἰς. προσθήκας, μόνον. πόν. χρησιμοποιοῦνται. δὲ. ο. ἰ. π. ο. ι. .*

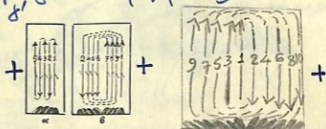
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Ὡς. τὴν. τριχία. πόν. δέκ. εἰς. τὰ. κέρατα. τῶν. βοδιῶν. ἢ. ἀπὸ. τὸ. χαλινάρι. τῶν. ἀλόγων.*

- 4) Σχεδιάσατε πώς γίνετο παλαιότερον (επίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὀργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

Παλαιότερον τὸ ὄργωμα γίνετο με αὐλακίαις κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς σχεδιάγραμμα α'.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σήμερον τὸ ὄργωμα γίνεται περιφερειακῶς ὡς τὰ σχεδιάγραμμα β' γ' δ'

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ γίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίαι, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.);

Ἐγίνετο καὶ γίνεται ἀκόμη εἰς σπορίαις.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; .Ναί.....

Κάθε 12 βήματα ἔματαν καὶ μία αὐλακία.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον;

Ἐδῶ δὲν ὑπῆρξε ταιαύτη ἐνθουσία.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διανομὴ τῶν αὐλάκων με τὸ ὄργωμα: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Τὸ εἶδος τοῦ ὀργωματος

ἐξήρτατο ἀπὸ τὴν ὕψος τοῦ χωραφιοῦ. Ἐάν ἦτο χωματερό ὀργώνετο βαθιὰ, ἐάν ἦτο πετρώδες ἢ εὐερρό ὀργώνετο ἐπιφανειακά με τὸ ὄργωμα καθέτως. -

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Τὰ πρῶτα ὄργωματα γίνονται ἐλαφροῦς.
Τὰ ἐπόμενα πιδ. βαθιὰ καὶ στραυρωτά. πρὸς τὰ πρῶτα

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Ἐγίνοντο τέσσαρα. Τὸ πρῶτον τὸν Φλεβάρην καὶ τὸ ἔλεξαν. "εὐίεμον", τὸ δεύτερον τὸν Μάιον καὶ τὸ ἔλεξαν. "διάβασμα", τὸ τρίτον τὸν Αὐγούστου καὶ τὸ ἔλεξαν. "αὐγουστιάτικο", καὶ τὸ τέταρτον τὸν Ὀκτωβρίου καὶ τὸ ἔλεξαν. "τῆς σπορᾶς"...

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ καλλιερσοῦσαν καλλιέργειαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....
Ἐπὶ 4 ἔτη

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; 25 ἀνωτέρω 81

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; Τραβάρι μέγανον ὑφαντό. Ἀπ' αὐτό ἐλάμβανε τὸν σπόρον μὲ τὸ κίρι καὶ τὸν διασκορπίζε ἐξ τοῦ χωράφου. Τοῦτο κριμῶν ἐξὸ τῶν ἰσμοῦ

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; **Μ.ε. εἰδηρᾶν ράβδον**

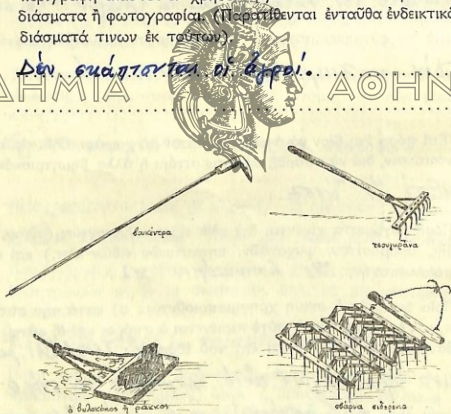
τὸ "ξυδιστρακ. ἢ πο. ὁπ. α. ἔχει τοποθετημένον εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου. ἢ τοῦ μαγιστοῦ.....
 (ἀξιοῦ)
ἔχει διαγραφόμενα εἰς προαίτιας.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); **Ὁχι. Ἐσβάρνισσον τὸ χωράφι μόνον μετὰ τὴν σπορά.**.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ τοῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Δὲν ἐπιτάσσονται οἱ ἔργοι!

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) *Τ. Φάπια, Δινιέλι, κασμάς καὶ μπαρπιάς... ἰχνογράφημα ζούλικα εἰς προαδ. κ. κ. α.*

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν;
Ξπανίωβ, ὁ παρακιάς, ὁ ὁποῖος τὸν ξεκουράζει εἰς τὸ ἔργωμα, ζινύη καὶ ξεζυγίει τὸ ζουγάρη.

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων, Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. *Δέν καλλιεργοῦνται ζέτρηα.*

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.
Τὰ ἐλαφρά καλλιεργοῦνται διὰ ζωτροφίας.

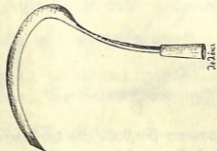
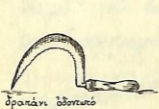
9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἔσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.
Ξπέρροχται εἰς ἀβραμιάς εἰς τὰ χωράφια.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) **Μὲ τὸ δρεπάνι**
μὲ δόντια καὶ τὸ λελέκι... ?/Χνογραφί-
ματα τούτων... εἰς λεπτομερῆ περιγραφῆ.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Ἔξοχι... Ἐχρησιμοποιοῦντο τὰ ὀδοντωτὰ δρεπάνι
καὶ ἀπὸ τῶν ξένων ἐρχόταν τὸ λελέκι...
Χνογραφίματα τούτων εἰς λεπτομερῆ περιγραφῆ.

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσση) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **Μὲ τὴν μοβιά,**
ὡς ἢ κατωτέρω. -

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτῆ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ἦτο καὶ εἶναι ὀδοντωτῆ...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ἦτο ἀπὸ ξύλου τροχουλά. Δὴν εἶχε βίβλην ὀρομα-
βία, ἐλέγχετο δρεπάνι... -

χειρολαβή
δρεπανιοῦ.

5) Ποιος κατεσκεύαζεν αυτά τὰ θεριστικά εργαλεία; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *Τὰ ἔπρασμον ἐγένοντο ἀπὸ τῶν ἑμπόρων.*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ναι, ἦτο καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Εἰς 10 ἐμ. περίπου ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).....

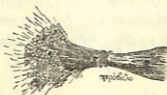
(Μηδερπάλι) ἔλειποντο.

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Ἄν. τῶν ἀμαρσοῦν δὲ ἀλλὰ οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀφῆκαν τὰς χεριὰς ἐπὶ τὸ ἐδαφός, ἀπ' αὐτοῦ τὰς ἔπρασμον οἱ μπαχλανητῆδες καὶ τὰς ἔδιναν εἰς δέματα.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Ἐτοπὸν ἐταῦτο εἰς τρεῖς χεριὰς μαζί, μὲν τὰ ἐτάχυα ἕμεις ἔλα πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

.....? *Αγκαρλιές*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *καὶ ἄνδρες καὶ*
γυναῖκες. ἤρχοντο δὲ ναὶ θεριστοὶ ἀπὸ τῆς
χώρας ὄρεινῆς χωρὶς ὡς ἐπαγγελματίαι...

2) Πῶς ἤμβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκόπην (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).....

Ἡ ἀμοιβή τοὺς ἰδίδετο κατὰ π.κ. εὐμνω-
νίδος καὶ ἄλλο εἰς εἶδος. τοὺς ἰδίδεν...
8-10 ἀμάδες εἰς τὸν ἡμέρον καὶ ἄλλο εἰς
ῥύζον ἀμφοτέρω ἐπίσης τοὺς παρέχον καὶ φαγητὸν.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουτό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

εἰς τὸ ἀριστερὸ χεῖρ ἔφερον τὴν "πα-
λαμαριά" εἰς δὲ τὴν μέση μάλλιναν
"Ἰσθμια"

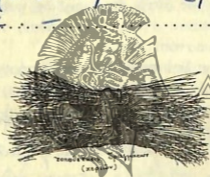
- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; .. Π.αι. .
 Ἦρχισαν.. Δευτέρα.. ἢ.. Τετάρτη.. Ποι. ἐξάρτη.. ἀμέρα
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. .. Π.αι. . ΖΑ.Ζ.Α. .
 τραγούδια.. διάφορα.. ἀπὸ τὰ μυκροφροσύνια.. τῆς.. ἐπαχῆς
- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους πού μένου ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάρον, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)
 Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....
 ... Δ.ν. . ὑπάρχει.. ἐκτυμὸν.. ἐθῆμον, εἰτε ἢ φηκαν.. τόπο.. ἀφ. 16. 10

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. Ἀ. μ. ε. α. β. γ. ., εἰρ. σὺ
 πρῶτῃ-πρῶτῃ.. ἐτάμασαν.. τὰ.. δεματια, τὰ
 ὅπῃα.. ἐβρεχαν, διὰ.. τὰ.. εἶναι.. μαλακία.
 καὶ τὰ.. τοποθετοῦσαν.. ἐς.. εἰς ἐπὶ μέρους, διὰ.. τὰ
 εἶναι μαλακὰ ὅλην τὴν ἡμέρα. -

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὰ δεμάτια τὰ ἔδενε ὁ μπαρλουτζής, ὁ δὲ ποῖος ἐμάζωνε τὰ χεριές, τὴς ἔπαινε δεμάτι καὶ τὰ ἔδενε μὲ ἔλαιμαδῶν δεματικό εἶπαν. Κατὰ τὸ δέσιμον χρυδαίμοσι αὐτὸς καὶ ἔκα ἐξέλα τὸν κριτικόν, μὲ τὰ ἄποστα ἔπαινε καὶ φημίε τὸ δεματικό ἐρήγορα καὶ... βτέρεα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ἐκτελεσθέντων οὖν... εἰς ἓνα μέρος καὶ τὰ ἔκατακ. θυμωνιά. μυκηκὴ, μὲ τὰς... ἐτάχους πρὸς τὰ μέτρα, διὰ προστασίας... ἢ καὶ ε. θυμωνιά εἶχε ἄρ. 100. δεμάτια.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεομηλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; *Ἀπὸ τὸ 1968*.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Ἡ..επορά..ταύτης..γίνεται..τόν..φεβρουάριο
μῆνα, ἀπὸ τῆς..10..μαί..μετὰ..Χρυσιμο-
πισπύλλας..ἢ..επορῶν..πατάτες..μικρῶν..μαξέδων.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν... Ἡ...ἐξαγωγῆς..γίνεται..μέ-
τὰ..ἢ..χρῆσιμ..εἰδικῶν..ἄροτρον, τὸ ἑ-
ποῖον..γίνονται..ἢ..ἢ..ἄλλοθεν (ἢ τοῦ).

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσηνηθίετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τοῦ
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργεια του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Παλαιότερον... ὄχι... Νάιν... μετὰ τὸ ἄκυρο
τοῦ ἀλωκίτου.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). Δίν..καλλιέργειαν..εἰς..
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Τὰ δεμάτια ἔλα μαζὶ συνκεντρώοντο
εἰς τὸ ἀλώνι. Ἀρχιτε εἰς δὲ "κουβάλας"
μαζὶ π.χ. συνκεντρώοντο εἰς τὴν χωρικὴν...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τίνες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὅπως παρ᾽ ἡμᾶς καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; Εἰς ἄλλοις

θυμωμένα ἢ τειρόντι. Ἐποθετοῦντο τὰ δεμάτια
εἰς τὴν σωρὸν, ὥστε νὰ χυματίζονται μετὰ τὰ

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνεκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ναί. Ὑπῆρχε ἀπὸ ἀνεκαθεν ἀλώνι καὶ
ἀλμυρὸν χωρὶον τὰ δημητριακά

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; Τὸ ἀλώνι ματεκεμαίετο εἰς τὴν

ἀπὸ τὸ χωριὸν ἢ καὶ ἐντὸς αὐτοῦ πλησίον τῶν
οἰκιῶν, ἔπειν ὁ χώρος ἦτο κατάλληλος; Ἐγένετο
εἰς τὰ "μπαῖρια"

5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . **Κ.α.ί.**

β.ε. μία καὶ β.ε. πολλές. ὅταν ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογένειες ἢ χρέμεις του. ἐξήντησ. κατόπιχ. ἐνεστησέσθεωσ καί, διὰ μίαν ἡμέραν. ὅταν ἐξήντησαν ἔχου ἤρκετο πάρε ἢ εἰρα, τῶ πρό του.

6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλῳνισμα καὶ πότε λήγει ; ? **Α.π.ρ. 1.ης**

ἰουλιου... εως... 15... Αὔγουστου.....

7) Εἶδη ἄλῳνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) **τῶ ἄλῳνι... ἔ.τ.ρ....**

ἔκ. χώματος, χωρίς ἰδιαιτέρη... κατασκευὴ, καὶ τῶ... ἔ.διδαν... τῶ... ἐκῆρα... κῆλου.....

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλῳνι ἐκάστου ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἄλῳνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων).....

τῶ ἄλῳνι... τῶ... προετοιμαζαν... κῆσθεις... τῶ... τυχόν... ἀφριόχαστα... καὶ... μετὰ... τῶ... ἐκσῶπιζαν... καὶ... ἔτι... ἔτσι... τῶ... ἄλῳνι... δι' ἄλῳνισμὸν.

9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλῳνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἄλῳνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; . **Ν.α.ί... Ἀφ.α.ί.**

ἤρχοντο... εἰς... ἐνεστησέσθεωσ... τῶν... Κυριακῆ... τῶ... ἀπόγευμα... ἐκσῶπιζαν... τῶ... ἄλῳνι... καὶ... τῶ... Δευτέρη... ἤρχισαν... τὸν... ἄλῳνισμὸν. —

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλῳνόςτυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τὰ ἀπλῶς κιν. κίνω. στό. ἀλῶν. ἀγῶν. τὰ
ἔργων κιν. ἀπὸ τὰ ὀματιὰ... Ἀλῶν. ὀ. τ. γ. ο. ζ
δεν. Σχρ. κ. ρ. μ. ο. π. α. ε. ι. τ. ο.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλῶνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

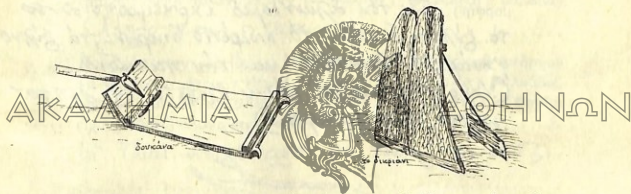
α) Ἀλῶνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλῶ-
νιῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

Στῆν. ἀρχή. τῶν ἀλῶνισμάτων. ἔβαζον. τὰ ζῶα καὶ
πατήσων. τὰ στάχυα. τὰ ζῶα. ἔτρεχαν. . . ἄνω. ἄνω
στό. ἀλῶν. ὀ. δ. μ. ἰ. μ. α. . με. τριχί. ἀπὸ τῆς ἰδίας τοῦ ζῶου
κῶ. σ. η. ἔφρα. ἀ. αὐτῆ. . ἔλ. ε. γ. ε. τ. ο. . "τσιατμάς"

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλῶνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικῆς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) Ταῖς ἡμέρας
 ἦσαν συνδεσμένα εἰς εἰς διὰ ἀχοίλων, τὸ ὅποσον
 ἐδύνατο ἀπὸ τῆς "κασιόβρια" τῶν ἡμερῶν καὶ τῆς ἀφροί-
 ταν. Ἐπιπλέον δὲ ἡμερῶν, ὁ ἀποπας τὸ δέμας ἐ-
 ζῆτο ἄλλο χεῖρ. κρατῶν ἐπὶ τὸ καμπίρι καὶ τὸ ἀξιάρι.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐzeugμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχῶν
 διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐάν ἀπαντᾶ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπισημασθέντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ἀκά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχῶν τούτων; Ἐχρησίμωσι ποῖα το

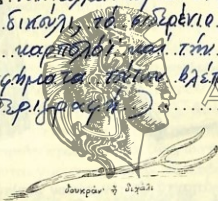
ἢ κτοναῖ, ἢ ὄπια ἢ το καλαμωαρίνη. ἀπὸ δύο
 φύλλα ξύλου ἐνωμένα καὶ ἀπὸ μᾶλλον ἔφερνε μικρὰ
 κομματάκια κοφτερῆς πέτρας. Αὐτὴ ἐφανήθη καὶ
 εἰς τὴν παλάντζα καὶ ἐδύνατο ὑπὸ τῶν ἡμερῶν ἡμερῶν
 ἡμερῶν ἐπὶ ἀλφῶν. διὰ βάρους μάλιστα ἀνέβουσαν ἐπὶ τὴν
 ὁ δὲ ἡμερῶν καὶ τὰ παιδιὰ του. Εἶχε 1 1/2 μ. μήκος
 καὶ πλάτος 50 ἐμ. ἔμπροσθεν ἕως 1 μ. πίσω. -
 Σχεδιάγραμμα ταύτης εἰς λεπτομερῆ περιγραφήν.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην ;

Ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίζει βασιμὰ καρπῶν, δηλαδὴ πολὺ πρῶτὸ καὶ τελειώνει πρὸ εὐνοσουλῶ. Ἐπρεπε δηλαδὴ καὶ βῆτὸ τὸ ἀλῶνι. Πότε δὲν ἀφῆσαν, μισοδεξιεμένο τὸ ἀλῶνι. Τὴν ἀλλῆ ἡμέρα ἔβγαζαν ἀλλὰ ἀλῶνι κ.ο.κ.

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινος τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Εἰς τὸν ἀλωνισμὸν ἐχρησιμοποιοῦντο τὸ ξύλινο δικούλι, τὸ σιδερένιο δικράνι, τὸ ξύλινο φ'κέντρα, τὸ καρπολόι καὶ τὴν παπακίδα.....
 (Ἰκναγραφήματα τῶν ἐργαλείων βλέπετε ἐκ λεπτομέρειας περιγραφῆς)

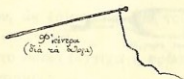
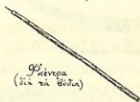
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλῶνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ;

Ναι... Χρησιμοποιοῦνται τὸ δικούλι ἢ τὸ δικράνι.....

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ναι. Διὰ τὰ ζῶα εἶχε τὸ καμταίκι καὶ διὰ τὰ θῆδια τὸ ἀξιάλι. Τὸ καμταίκι ἀποτελεῖται πρὸ τῆς

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *Δὲν... εἶχε... ἑξήκοντα... ὀνομασίαι... τὴν... ἡμέραν... δὲ... ἤλωνή... ἔστο... μίαι... ὁ... ἔργον...*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Μάλαμα... ἄχυρα...

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσαπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

οἱ... ἰδίοι... οἱ... γεωργοὶ... με... τὰ... ζῶα... ταῦτα...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ὅχι... δὲν... ὑπῆρχε...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἔκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο ἢ πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

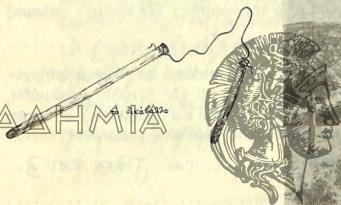
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανοι εὐρομηδῶν

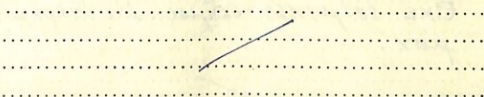
ξύλο κομμουλετὸ διὰ τὸ κρεότερον μίκρον ἀερόν δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῆ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

κατὰ τὸ ἀλώνισμα ἐτραγουδοῦσαν διάφορα
τραγούδια τῆς ἐπαχῆς

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνετο χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποίος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Τὸ 1950. Μ.Σ. τῆς πατρίδος, ἢ ἄλλοι ἐξήρτησαν διὰ τραγούδι

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ ; δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Ἐλέγοντο λαμπνί
- Ἐσωρύνοντο δεξιὰ μὲ τὴν "παπαδιά"

παπαδιά

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Εἶχε... ἐπίμηκες... ἄκνημα... Δὲν ὑπῆρχε... ἔθιμον...
μαχ... -.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Τὸ... ἀνέμισμα... ἐγένετο... μετὰ... ἔθιμον...
"καρπολόγ... -.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει): ἄνδρας, γυναῖκα; εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ;

Ἐλιχνίζον καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες... μαζῇ...
Ἄχι... εἰδικὸς... λιχνιστὴς... ..

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

Λέγονται... κόντυλα... Τοῦτα συνηθίζονταν
καὶ ἐλιχνίζονταν... ἐπὶ... τελευταῖο... ἀθῶν... διὰ
τὰ... ἀποχωρίζῃ... ὁ... καρπὸς... Δευτέρον... ἀ-
λώνισμα... δὲν... ἐγένετο... ..

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο; πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καί καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιγνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Μὲ τὸ δερμόνεμα, χρ. κραιμοποιῶντας τὰ
 δερμόνι, τὸ ὄπισθον ἤ το ἔκ τείμεν, κικλι-
 κόν καὶ μέ ὄπισθον ἐκ τῶν πυθμάνων

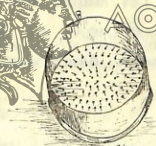
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

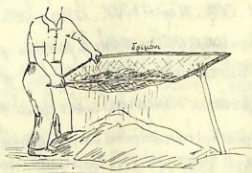
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλιό δερμόνεο

κόβρος ἢ ἀριλόγι

νων μὲ ὄπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχθυογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρῆσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

ὡς ἐκείνη ἀπὸ πᾶν
 ὁ καθαρισμὸς ἐγένετο μετὰ τὸ δερμόνι... / χνοφρέγμα
 ταύτου... ἐκ λεπτομερῆ περιγραφῆς. Ἀπὸ τούτων δύο του
 κριθῶν τὰ κρατούσαν, ἔφρικταν μετὰ τὸν καρπὸ
 καὶ κεντρῶντας τοῦ μύρου, πύου... ἐπέφετε καὶ
 ὁ καρπὸς καὶ μετὰ ἔμικαν τὰ κῆραλα.....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
 ρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
 κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
 (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς
 τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Παί... τὸν καρπὸ τὸν ἔμικαν μετὰ τὸ δερμόνιμα
 τὰ κῆραλα... εἰς σωρὸν μετὰ τὴν πᾶπαδία...
 Ἐδίμον... ἔκκεντρον... ἐκ... ἐπ. ἔρχε... ..

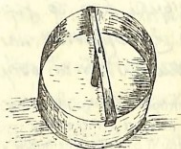
- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
 εἰς τὴν ἀποθήκην.

Ἀπαγόρευαν νὰ πρᾶβον ἀπὸ ἐστῆν ἀπὸ τῆς
 "βέρφα" τοῦ καρποῦ, πού ἐμνε μετὰ τὸ λιχνίσμα
 καὶ τῶν διότι τῶν βέρφα τῶν παραμοίωσαν
 μετὰ τὸ ἄμικρον νεύρου ἀνθρώπου... ..

- γ'.1) Ποῖα ὄφειλαί πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
 εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνῆθεια.
 Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο
 ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ
 δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Δίν. ἐνδυμῶνται. ἔν. ἐπλήρυναν. τὴν. δομάτι
ἢ. ἄλλῃ. ἐφελκῆ. ἐς. τὰ. ἀλῶνι.....

μισκοίλι

κούπελι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλῶνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλῶνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Εἰς τὸ ἀλῶνι. κατεβάλλοντο. μόνο. τὸ. παπα-
διάτικο. καὶ. τὸ. ἀγροφυλακιάτικο, ὅχι..
ὅμως. ἐπιτόπου, ἀλλὰ. εἰς. τὸ. ἐπίτε.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) Εἰς. τὴν. οἰκίαν. καὶ. ὅχι. εἰς. δοχεῖα,

ἀλλὰ. ἐκτὸς. κατῶν. εἰς. τὸ. πάτωμα. μὴς. κάμα-
ρης. καὶ. τοῦτο. διὰ. τὰ. ἀερίζεται. μαζὰ.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλῶνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; Τά... ἄχυρον... ἀποδυναμύετο
 εἰς τὸν ἀχυρῶνα ἐκτὸς τοῦ χωρίου καὶ παρὰ...
 τῆν εἰκίαν. Τὸ μετέφερον δὲ μετὰ δίκτυα...

5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλύτερους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα;...

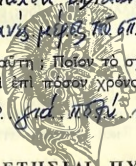
Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ περιβόου ἀπὸ τὸ θερμότερον
 χωράριον τὰ σπέρματα αὐτοῦ ξεχωρίζονται καὶ ἀγνω-
 ριζόταν. πρῶτα, διὰ νὰ μὴ ἀναμαστιγῶσιν οἱ σπόροι.:-

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ; ..

Μὲ διαλεχμένα στάχυα ἔγγραψα τὰ χτένια, τοῦ τὰ...
 κρεμασθέντες εἰς ἔμφανος μέρος τοῦ ἐπιτίου.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; Λέγεται "χτένια"
 καὶ... ἐφελῶσθε τοῦ πρὸν καιροῦ.:-.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τίς ἐπιμορῖς μόνον ἐλάβετε.ε. χώραν καὶ λαμ-
 βάνετε ἀκόρη καὶ ἔθιμον ἀναμμα φωτιάς εἰς...
 τὰ ὑπαιθρον.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος; Τῶν Κυριακῶν
 τῆς Ἀποκριᾶς μόλις ἀνακτάσθε ἀνάβουσαν φωτιάς εἰς
 κἀκεῖ "μαχαλά" εἰς "μπαίριον" εἰς δρόμον.....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

"Η φωτιά αὐτή λέγεται..." μπαρμπαρούτα. η:...

β'. 1) Ποιοί ανάπτουν τήν πυράν παιδιά, ηλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ...

Τὴν φωτιά τὴν ἀκάπτου... τὰ παιδιὰ, αὐτὰ
δὲ... μού... τὴν... βουτάρων.....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; Τὰ... παιδιὰ.

Τὰ ἔπειτα τὰ κόπουν ἀπὸ τὸ βουνό, ἀπὸ κήφους
καὶ τὰ μωυνοῦν. εἰ ἔκα μέσος ἢ κἀκε μακαλῆς ἔχει τὰ δικά του.

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τὰ παιδιὰ τῶ κἀκε μακαλῆ ἔφου ἄτεβον ἐπὶ βουνό
κόπουν δῆμους καὶ τὰς μεταξέων... εφνάμους ὡς
τὸ μέρος... εφμετρώους... εἰσι τὰ νταπάζουν καὶ πὴν
ἡμέρα τῆς Ἀπριλιῆς τὰ παίρνουν καὶ τὰ φέκουν ἀπὸ ἀπὸ τὴν φωτιά.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξερκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

Ἀκούονται... ποπὰ εἰδόμενα... τραγούδια καὶ φιοτῆται
καὶ χοροὶ... γύρω ἀπὸ κἀκε... φωτιά. Πολλοὶ
κινῶσιν... καὶ μωδούλια... ἀπὸ τὰ πρόβκτα.....

2) Πηδηματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Οἱ νέοι... μετὰ τὸ ἔναρμα τῆς φωτιάς ἀρχίζουν
πὰ... κερύουσιν καὶ πὰ... πηδῶσιν πάνω ἀπὸ... τὴν φωτιά.

Ἄποισ... πηδῶει τὴν φωτιά... εἶναι... κερύσ... ὄφιν... τὴν χρυσά...

Κατόπι... μαζεύονται... τὰ μαρίτεια καὶ αἱ φουτῆρες...

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Δὲν... καίονται... τίποτε ἄλλο... ἀπὸ ξύλα...:

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἰ.Ο.Χ.Ι.

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κη. Γραμ. Θεξε III, 41 | 1970

Περιγραφή
γεωργικῶν βίβλιν εἰς Παραπόταμον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Παραπόταμος 10-2-1970

Περιγραφή

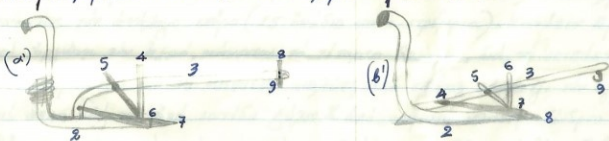
του γεωργικού βίου πρό του 1920 εις τό χωρίον Παραπόταμος.

Ὁ γεωργός τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχε ἐν τῇ διάδοξί τῶν ἐργαζομένων βοῆς ἢ ἵππων ἢ ἀουλήν καί ἔταν μόνον ἵππους, τὰ ὁποῖα γῶα χρησιμοποιοῦσε διά τό ὄργωμα καί τῇ σποράν τῶν ἀγρῶν, τῇ μεταφοράν τῶν προϊόντων, τόν ἀλωπιισμόν τῶν δημητριακῶν καί διά τίς ἄλλας τῶν ἀνάγκης.

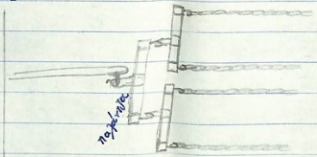
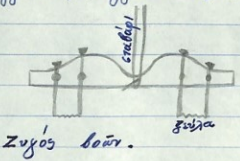
Τῇ προετοιμασίᾳ τοῦ ἀγροῦ διά σποράν ὁ γεωργός τῆ ἐποχῆς εἶδε τσε-
 κάρων ὄργωμάτων κατ' ἀραδιά χρονικά διαστήματα, ἴτοι τό πρῶτον τόν φλε-
 βόρον μήνα καί τό ἔλαζε "εὐεῖμα", τό δεύτερον τόν Μάη μήνα καί τό ἔλαζε
 "διάβασμα", τό τρίτον τόν Ἀύγουστο μήνα καί τό ἔλαζε "αὐγουστιάτικο", καί
 τό τέταρτον τόν Ὀκτώβριον μήνα καί τό ἔλαζε "τῆ σποράς", διότι μέ τό
 ὄργωμα αὐτό ἔβαινε τῆ σπορά, συστέλλοντας τόν σπόρον. Ἀπό τῆν 1^η Σεπτεμβρίου
 τοῦ Ὀκτωβρίου ἀρχίει ἡ σπορά τῶν ἐπιβλαβῶν καί προετοιμασίᾳ ἀγρῶν διά
 δημητριακά. Ἐκείνη ἐπιλογή διότι ἐκέρχοντο τῆ ἀφρακτικότητι. Τά ἔλαζα
 (ἐπιβλαβῶν) κινεῖται μέ χρονιά τῶ μαθητησῶν, μέ 8χι, τῶ γῶα τῶ μα-
 θητησῶν δύο χρονιά καί δια 8χι. Τά μέ μαθητησῶν κινεῖται
 διά βοσκότητι.

Τό ὄργωμα τῶν ἀγρῶν γινόταν μέ ζυλάτιρον, πού τό ἔβριταν βόες
 ἢ ἵπποι ἢ ἕνας ἵππος. Τοῦτο χρησιμοποιοῦται καί σήμερα, ἀλλά πάλι σπάνια, κυ-
 ρίως διά τό ὄργωμα τῶν ἀμπελιῶν καί τό ἀβλακτικῶν τῶν ματισσῶν.
 Ἦταν διαφορετικό διά βόες καί διαφορετικό διά ἵππους.

- Ἡ ζυλάτιρον διά βόες: 1) χειρολάβα, 2) μουσούρι, 3) ζυλάτιρον διά ἵππους: 1) χειρολάβα
 3) σταβάρι, 4) ἐπὶ δὲ εἶδ., 5) παράβλα, 6) τ' ἀνάλι, 2) κοτύρι, 3) σταβάρι, 4) σταυρὸς, 5) πα-
 7) ἡνί εἶδ., 8) σταυρὸς, 9) μουσουλῆριον. - 6) ἀβλακτικῶν εἶδ. 7) τ' ἀνάλι, 8) ἡνί εἶδ.,
 9) χάντζος. -

Τό ζυγίωμα τούτου γίνεται μέ τό ζυγύο διά τούς βούς καί μέ τά γαλάγγια ή γαλάγγια διά τούς ίππους.

Ζυγός δούων.

Φαλάγγια μέ άρτίους ίππων.

Πρίν άρχίσει τό όργωμα ό γεωργός, άκού ύψους τά ζύα του, κούριζε τόν άγρό ή ή όριοίς των 12 θυμάτων τραβώντας μέ αβλαμιά, όχι άκτιφορικά, διά νά μήν σταματούν τά νερά. Μετά άρχιζε τό όργωμα κάθε όριοίς, άκού πρώτα ύστρεψε πρός την σταυροτή ύναση τό σταυρό του καί παρακαλούσε τό θεό νά του χαρίει «καλή καρδιά». Όργωνε καί ύδύων γεωμμή μέ τό όνί πλαγίως. Άγροί άργων με ειδικών άροστρον μέ τούς ίππους ή μέ τό τραπέζι περιφρακτός «από ξύλα» ή «μερόδωρα».

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Άκού έτοιμάζονταν οι άγροί διά σποράν, άρχιζε ταύτην ό γεωργός άρ άρχής όκτωβρίου. Η σπορά γίνεται στό πλαχτά μέ τό χέρι μέ έστρο, καί είχε διαλέξει καί κρατήσει, ειδικά γιά αυτό τό σποτό, την προσημένια χρονιά. Τούτος ήταν πάντοτε πολύ καλή ποιότητας. Έτέι γέροντας στόν όμο του τσουβάτη μάλλινο ύφαντό μισοζυμάτο μέ έστρο, άρχιζε αυτόν μέ τό δεξιόν του χέρι πύρα-δωδε, έως στον τετραώντε, γήκνορτας τόν άνάβρο σπόρο (25 ούιάδες κατá στρέμμα). Κατόπι άρχιζε νά όργωνη τόν άγρό, κάνοντας τό τέταρτο όργωμα, διά νά σκεπάζη τό σπόρο. Καί διά νά σκεπασθή καλύτερα ό σπόρος σάβριζε τόν άγρό μέ άγλή σάβρα από σαϊίδα ζύλου ή από τρυπητό κλωνάρι δένδρου ή δάμνου. Έπίσης στην πρόχωρη σάβρα ζυέβαινε ό ίδιος για βάρος ή έβαζε μεγάλες πέτρες. Τόν σταυρό διαλέχονταν περίοδο άκαταύεως ή άλλων άκαταύεως καί τόν άπρίλιο μήνα ύνασε τό ζεβοτάγμα των άγρών από τά ζύα καί τά χέρια. Ζυγανιστάνα δύν ύπάρχον τότε.

Σήμερον χρησιμοποιούνται μηχανοκίνητα.

Αποκολλούσε ο θέριας ο οποίος άρχιζε από 10 Μαΐου και τελείωνε τέλος Ιουνίου. Οι θέριας με τα δρεπάνια στα χέρια τους θέριασαν άσπιρες, ενώ πίσω τους αποκολλούσαν οι "μαχαλιτζήδες", οι οποίοι έδωσαν τα δρεπάνια, άρα μάζευαν τις χεριές των θέριατων εις δρεπάνι. Τα δρεπάνια τα έδωσαν με "δρεπανιά" από τα ίδια τα δρεπανοκίνητα, τα οποία έβριχαν διά να θέριασιν, χωρίς να επάξουν. Στο δέσιμο οι μαχαλιτζήδες χρησιμοποιούσαν και ένα ξύλο, τον "αλιββι-νίκο" διά να γυρίση το δρεπανό σπείρα και διά να μην πληγώνωται τα χέρια τους. Το πρώτο δρεπάνι που έδωσαν το τοποθετούσαν με τα δρεπάνια προς τον ουρανό, άσπιννοι "καλή βοδιά". Χρησιμοποιούσαν άρας και ξένους θέριατες, οι οποίοι προέρχοντο από τα γύρω άρυνα χωριά, θέριασαν με λιγώ-μα και επιρρόσταν ως άδες με 8-10 ου. ώταρι ή κοπύρι ήμερακίως και γαργιτό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ 20 έμ.

ΑΘΗΝΩΝ

δρεπάνι είπου

ηλιτινίως

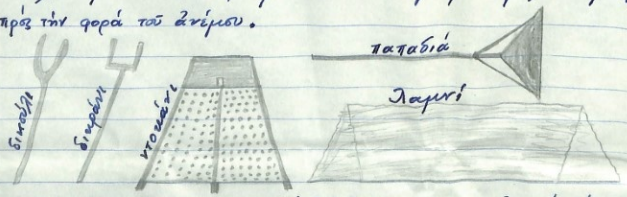
δρεπάνι

Από το 1930 έρχισαν να χρησιμοποιούν μηχανιέ θέριας και δρεπάνια στα-κίνη, ξένος ιδιοκτησίας και οι όποια έβούρτο με ξένους. Το 1953 δέ έφρωτο-χρησιμοποιούν και θέριας μηχανιέ "κορπίνα". Από το 1950 άλόνωσαν τα δρεπανο-κίνητα με "πατόζα μηχανιέ έλκινόμεν, έπιρρόσταν και το άχυρο.

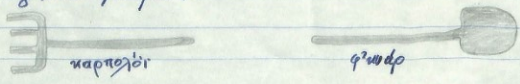
"Όταν τελείωνε το θέριαμα και δρεπανοκίνημα του άφρο μάζευαν τα εύρωστα δρεπάνια και τα έβαναν κινητικιέ θέριας των 100 δρεπανιων. Τα δρεπάνια δέ τα έβαναν προς τα μέσα, διά να μην τα τρύνε τα ίδια ή τα πουλιά. Αποκολλούσε ή ίδια έρμαδιά και διά τους άλλους άφρους έως 8-του έτελειώνε ο θέριας. Μετά άρχιζε ο "κονθός", των δρεπανιων εις άρ-νη, το όποισιν ήτο κοντά στο χωριό ή και κοντά στην οικία του μαδινιέ. ήτο κινη-τικιέ και χωματιρό, ιδιοκτητικό ή και κοινό. Διαλαδέ άλλοι είχαν δικό τους και

Άλλοι, κυρίως αδέρφια, τ' είχαν μαζί'. Ήταν βουνακι μεγάλης θυμωτικής, τ' "τσιρένια", τ' όποια είχαν σχήμα τετραγώνου ή ορθογώνιου παραλληλεπίπεδου ύψους έως 2 μ. και από πάνω, διά τ' προσαυτώνηται δια τ' σκέρα, τοποθετούσαν άλλα δερμάτια, που τ' έλεγαν "στακιά", ή όποια είχε μεγάλη κλίση πρὸς τ' πλάγια. Απολοιδύσει ο υδαρισμός του έλιωτου μή εισύπνισμα και στο ποδαρό ήλιον έρχον εφελόνταν τ' δερμάτια, άρση τ' έφηναν από τ' δερμάτια και τ' έφηναν. Μετά έβαζαν τ' ζώα μέσα για τόν "τσιατμά", και τ' όποια έφρασαν ήρω-ήρω, οδυ-ζήματα και παροτρυνόμενα από τόν ήλιο τ' σμωρξό, ό όποιος τ' κρατούσε με τριχιά και τ' κεντούσε με τ' "μαμτίκι", ή αν ήταν βόξ με τ' "ξτάλι". Σταματούσαν τ' ζώα και έφηναν τ' σάκνα με τ' "δινούλια", τ' ξύλινα ή τ' "διυράτια", τ' υδερύνα. Αφού έφηναν τ' έφηνι μία ή δυο φορές έβαζαν τ' "γτοκάμι", ή όποια από πάνω έφραζε περαδάκια για τ' κέθον τ' σάκνα και τ' σανά. Έπάνω του έφηναν για κόρες άγίονα ο σμωρξός και τ' παιδιά του. Ήταν δηλαδή ένα ή όποια έφραζε τ' σάκνα τ'ς κρέμας του άλκαλιου. Στο ήλιο έφ' τ' "τσιρένια" με κεντούσαν, έφραζαν έφηναν και δροΐζονταν ήλιο. Όταν έφην κέθονταν τ' σάκνα και ό σανάς, έβαζε έξω τ' ζώα με τ' γτοκάμι και έρχιζε τ' μαζί με τ' έφηνι με τήν "πασαδιά", κάμπουτας ένα εσνόμαυρο σπό, τ' "λαμπί", πρὸς τήν φορά του άνίμου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τότε έρχιζε τ' λίκνισμα και έφ' δυο φορές εντόικός άδερξός, με τ' ξύλινα "καρπολόια", και τ' τελευταίο λίκνισμα ήφον με τ' ξύλινα "φ'κιάρια".

Διά τήν καθαρσίωσιν δέ τριείως ὁ καρπὸς τῶν δερμόνιων μέ τὸ "δερμόνι", τὸ ὁποῖον ἦτο ἔν τῷ τείκκῳ, κινητικόν καὶ μέ δὲσιν εἰς τὸν πύθωνα.

Ἔτι ἐκινεε στο δερμόνι τὰ ἕβασιν χωριστά, τὰ ἕβασιν "κόττωλα" καὶ τὰ ἕβασιν ἔλα μαζί στο τελευταῖο ἄλφν, διά τήν ἕβασιν οἱ σπόροι.

Ἔσα δὲν καθαρσίωσιν τὰ ἕβασιν τροφή στο γῦα ἢ τὰ ἕβασιν στο κόττωλα. Ἔταν τριείως καὶ τὸ δερμόνιομα ὁ καρπὸς μεταφρόταν στο στίτι, ὅπου ἀποδιδυμύσαν εἰς μιά κάμαρι.

Μί τήν παπαδιά μέγαν εἰς σφό τὰ ἕβασιν, καὶ παίρνοντας ἀπό τὸ σφό μέ ἔνα ζῆλινο δοκίμο τὸ "ταχάρι" ἢ "βιδούρα" μερσοῦσαν τήν παραμυθί τους, ἀλλά καὶ ἕβασιν τὰ σαμιά τους.

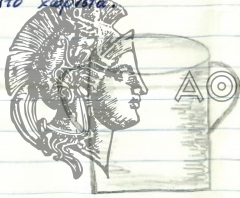
Τούτα τὰ ἕβασιν στο γῦα ἢ στο πύρο καὶ τὰ μετέφραν στο στίτι, ὅπου ἀδιδιόσινταν κίωσ ὁ καρπὸς στο πύτωμα τῆς κάμαρις, διά τήν ἀριόσινταν μακίτερα.

Ἔ καρπὸς τῶν προοριόσινταν γιά σπόρος ἕτοποδύετο κωροιστά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

δερμόνι

ΑΘΗΝΩΝ

ταχάρι ἢ βιδούρα

Τέλος ἕβασιν τήν ἀποδιδυμύ τῶ ἀχύρου στον ἀχυρῶνα τῶ στίσιου, διά τήν τὸ χρησιμοποιοῦσιν ἢ τροφή διά τὰ γῦα τῶν κσιμῶνα. Ἔ μεταφρά γινόταν μέ τὰ δίχτυα ἢ ἕβασιν ἕβασιν στον ἀχυρῶνα τὸ ἄλφν, τὸ ἕβασιν μίκα μέ τὰ διφράνα καὶ τὰ καρποδιά. Ἔδω ἐτριείωνε καὶ ὁ ἀλφνιομας, ὁ ὁποῖος ἕβασιν ἀρχίς Νουλίσο καὶ διαρσοῦσε εἰς 15 ἄβασιν.

Ἔ συλλογή ἀπὸ ἐβασιν εἰς Παραπόταμον Δαρῖος. Τὰς κσιμογορίας ἕβασιν : 1) Λήκος Λήκος τῶς ἕβασιν, εἰς 70, δεκαμ. γινόσινταν 31' ἕβασιν, 2) ἕβασιν ἕβασιν ἕβασιν ἕβασιν.

νάβιος του Νικολάου, ζτών 67, αφράματος και 3) Μπάνου
Ολεμπίνα κς Νικολάου, τό γίνος Γεωργίου Ομπάμπουλη, ζτών 71,
αφράματος, 2 ΠΑΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΠΑΡΑΤΟΤΑΜΟΥ.

{ Εύαγγελου Νικολάου ή Ζώτιος, δίδακταλός. Η συλλογή
αύτη εγένετο από 10 Ιανουαρίου έως 5 Φεβρουαρίου 1970 }

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σ Π ρ ο σ θ ν κ α ι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

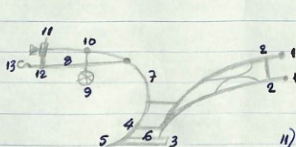
ΑΘΗΝΩΝ

Σταυρόπουλος 10-2-70

Προέλικαι ἀπαντήσεις

Σελίς 1 - Ξρ. 3: 8) (Μπάνουτ) Αλαμίνκα, τό γίνε Τυφρ. Μπούμπουακ,
 3700 71, γραμ. γινέσις ἀγράμματος.

Σελίς 3 - Ξρ. 1: 3 χίβισις εἰδοῦ ἀρότρου

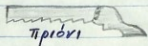
- Υπόμνημα: 1) χειρολάβα, 2) θηλιά, 3) στράβι, 4) γτερό, 5) ὑτί, 6) βάσις, 7) σταβάρι, 8) τειθίτα, 9) ρόδα, 10) θηλιά, 11) σταυρός, 12) ὑγόμετρον, 13) γάνηος. -

Σελίς 4 - Ξρ. 61 27: 71 ἴδια σχέδον. Διακίρι δι' κατά ποῦ ἀπό τῆ εἰσηγή-
 κεντα ἴσ τῶ ἱερῆματῶν. (βλέπιτε σχέδισις ἐν περιγραφῇ).

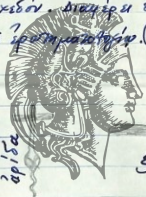
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 5 - Ξρ. 61 7

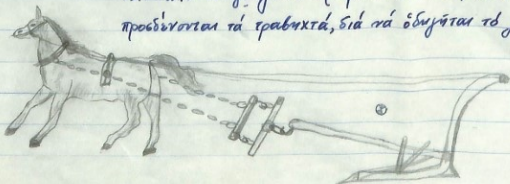
ἀρίδα

ξυλογαί

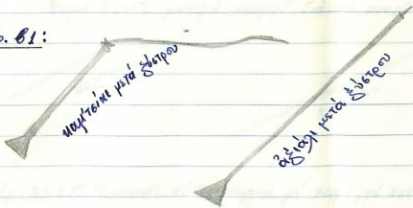
ευστάρι

Σελίς 6 - Ξρ. 61 12: Βάβουν ἐν τῶ γῶν τήν λαμαρριά καί τὸ βαμαράν. Κατό-
 τιν ἀφῶ πέρασις μία ἀπὸ τὸ βαμαράν τίς ἀφῶ εἰδῆς τίς γαι-
 τήνουν ἀπὸ τῆ λαμαρριά. Οἱ ἀφῶ εἰδῆς σπῆδισται μί τὸ
 γαλαγγάρι καί τούτο μί τήν παλάνηα, ἡ δὲ παλάνηα πῆ-
 νται ἀπὸ τὸν γάνηο τῶ ἀρότρου. Ἀπὸ τῆν μεγαλή δὲ τῶ γῶν
 προέδονται τὰ τραβηκτά, διὰ τῆ ὀδυγῆται τὸ γῶν. -

Σελ. 8 - Ξρ. 7'4: Ο 8' τρόπος οργάνωστος γίνεται ἀπὸ τὰ ἀριστερά πρὸς τὰ δεξιά καὶ ἀπὸ τὸ κέντρο πρὸς τὰ ἄκρα τῆς σπορίας.

Σελ. 9 - Ξρ. 81:

Σελ. 10 - Ξρ. 8: Τὰ κατοτήριον ἔργα εἰς ἐκμεταλλοποιεῖται καὶ χρῆσι-
μοποιεῖται διὰ τὸ σκελετοῦ τῆν κήπου καὶ τῆν ἀμπέλου κηρύων

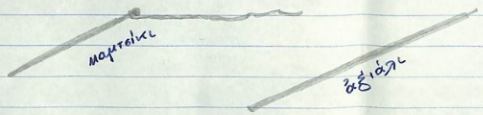
Σελ. 18 - Ξρ. 2: Ἡ τοιρήνια κατασκευάζονται ἐκ ξύλων ἢ ἐκ πλαστικῶν, ἕως 2 μέτρων. Ἀπὸ ἐπάνω ἐτοποδοῦντο ἢ ὀβελία, μετὰ κήρυκα, διὰ τὰ κρῖ τῆν τοῦ κήπου.

ὀβελία ἢ τοιρήνια

Σελ. 22 - Ξρ. 14: Ἡ ἔξω μήκος 1 μέτρον περίπου καὶ ἀπὸ λαυρὶ ἢ ἀσκήνη μήκος 1/2 μέτρον, τὸ ὅσον ἐδίδετο εἰς τὸ ἔν κέντρο τῆν ἔξω καὶ μ' αὐτὸ κηρύων ἢ ἐκμεταλλοποιεῖται τὰ ἔξω

διὰ τὰ τρέχοντα μία ἐπὶ ἀπὸ τοῦ ἀξιάτι ἀπο-
λίτου ἐπὶ ζύλων μήκους $1\frac{1}{2}$ μέτρον καὶ ἐπὶ μιᾶ τοῦ
ἕκρου ἔργε μνηρό καρδί, διὰ τὰ κεντὰ τὰ βόδια.

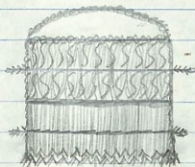
Ξεπ. 25 - Ξρ. 23 : ^{III} Ἐμπάνε ἐς λειτουργία κί καρδί, τὸ ὄποτος συνδέσο
κί ἄξοτα τοῦ τραυτέρ καὶ τὸν κεντρικό ἄξοτα τῆς μη-
χανῆς. Ἐπίπαν δὲ λειτουργία τῆς μηχανῆς τοῦ τραυτέρ
ἐφάρτιζε ὁ ἄξοτός του, ὁ ὄποτος ἔδιντε ἐπὶ κίνησι
τὸ καρδί καὶ τὸ ἄξοτα τῆς μηχανῆς.
Οὕτως ἦτο συνδεδεμένος κί βραχάκια καὶ ἔπειτα ἄρχιζε
νὰ λειτουργῆ ἡ μηχανή. Ἐπίπαν ἐπὶ τὴν πατότα ἦτο
ὄποτος ἄξοτος, ὁ κέντρικος καὶ ὁ ταίστες, τῆς μηχανῆς.
Ἀπὸ κίτων κί τὰ σκευάσματα τοῦ ἔδινον τὰ σημάδια καὶ
κί ἕνα μαχητή ὁ κέντρικος ἔκινε τὸ σημάδι καὶ
ὁ ταίστες τὸ ἔρριχνε ἀφο-ῤῥηθὸ μέσα εἰς τὴν μηχανή.
Ἀπὸ διάφορες βίχαις ἔπτερον τὸ σπέρνι, καὶ ἀπὸ ἕνα
μεγάλου κινή ἐπὶ τὴν ἔβγαυε τὸ ἄχυρο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ξεπ. 29 - Ξρ. 2 : Τὰ συμμετρία τὰ μετροῦσαι κί τὸ ταχάρι ἢ διδύρα.
Τὸ μέτρον ταῦτο ἦτο κατασκευασμένο ἐν ζύλων καὶ χωροῦσε
10 βιάδες. Δύο ταχάρια ἔπιναν ἕνα σταμπούρι. Οἱ τὰ
σταμπούρια δὲ μετροῦσαν τὴν παραγωγή τους, κί αὐτὸ δὲ
καὶ τὶς συναλλαγὰς τους.

Σελ. 30 - Σρ. 6: Τό χτένι είχε τό κάτωρι βχήμα:

χτένι

Σελ. 31 - Σρ. 82: Γο και αρχίμη χυμίες χορός, τραγουδώντας εθιο μαζή
 τραγουδία λαϊκά. Χορεύουν δέ όθιο μέ τή ευρά
 πρώτοι τό χορό τής άρρεσιώς των "ευτόν" στα τρία,
 επιρρώσιον. Κατά διαστήματα γίνε και άστια και
 χιλιας. Έρχονται δέ και καρναβάλια, χορεύουν,
 άστειώσιον και γυμνάζουν, δια τή ευράσιον δι έλα
 τη φασίλια. Έτσι συνεχίζεται τό έθιο μέχρι
 βραδύ και άστια. Και όταν τελειώσουν τά έθια
 τά συμπρωμαία, αρχίθουν να κούμπωσι όσα βρίσκε-
 νται στις κοινές αύλεις, υπό τή άρχή των ιδιοκτητών.
 Άφού κούμπωσι όσα τά έθια εβάνουν τή άνδραμιά,
 καμινιχίζονται, ανταλλάσσουν εχέσι και τιμωσιον
 ο κατνας στό σπίτι του. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ